

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د بنوونکو د روزنې
او د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

حسن خط

لومړی ټولګي

Ketabton.com

د چاپ کال ۱۳۸۹ هـ. ش.

درسي کتابونه د پوهني په وزارت پوري اړه لري. په بازار کي بي اخيسنته او خرخونه په کلکه منع ده. له سرغرونوکو سره قانوني چلنډ کېږي.

ISBN 978-9936-25-155-7

9 789936 251557 >

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د بنوونکو د روزنې

او د ساینس د مرکز معینیت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي

کتابونو د تالیف لوی ریاست

حسن خط

لومړۍ ټولګي

د چاپ کال ۱۳۸۹ هـ. ش.

د کتاب د تالیف، خېړې او قدقيق کمېټې

ليکوالان:

۱. محمد ظاهر طاهري د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف رياست د هنرونو د ديارتمنت امر.
۲. سيدانور ميچخييل د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف رياست د هنرونو د ديارتمنت علمي غړي
۳. عبدالجليل آخندزاده د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف رياست د هنرونو د ديارتمنت علمي غړي.
۴. ژیارونکي: سيد انور مېجن خېل د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف رياست د هنرونو د ديارتمنت غړي.

تاييد او مطالعه:

ملي شورا:

- د ولسي او مشرانو جرګو د ديني، پوهنې او لوړو زده ګپو د کميسیونونو غړي.

د خېړې او تدقیق کمېټې:

د علومو اکادمي:

- سرڅيرونکي عبدالواجد واحد د علومو اکادمي د ژبو او ادبیاتو د مرکز رئيس.
- ذکريا ملاتر د علومو اکادمي د ژبو او ادبیاتو د مرکز علمي غړي.

د کابل پوهنتون:

- پوهندوي محمد رفیق رفیق د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو د پښتو خانګې استاد.
- نجیب الله عزیزی د کابل پوهنتون د هنرونو د پوهنځي مرستيال.
- سوسن وردګ د بنوونې او روزنې د کلمبیا پوهنتون خخه.

پوهنې وزارت:

۱. سعدالدین شپون د پوهنې وزارت سلاکار.
۲. ډاکټر صدیق الله ویرا د پوهنې وزارت سلاکار.
۳. نفیسه پولازی د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف رياست د هنرونو د ديارتمنت غړي.
۴. محمد غالب الله يار د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف رياست د هنرونو د ديارتمنت غړي.
۵. احمد شفیق برناياد د هنرونو د مسلکي لیسې بنوونکي.
۶. بلقيس احمدی د هنرونو د مسلکي لیسې بنوونکي.
۷. فرجتیار د هنرونو د مسلکي لیسې بنوونکي.

د محتوياتو، ژې، سیاسي، فرهنگي، او ديني برخو د خېړې او کره کتې کمېټې:

- دکتور محمد یوسف نیازی د پوهنې وزارت سلاکار.
- محمد آصف ننګ د پوهنې وزارت د خپرونو او اطلاعاتو رئيس.

نگارستان:

۱. رحمت الله د ميمنه ګني نگارستان خخه.
۲. احمد شاه له آشيانۍ نگارستان خخه.

د تدقیق، تصحیح او خارنې کمیسیون:

دكتور عبدالغفور غزنوي د تعليمي نصاب، د بنوونکو د روزنې او د ساینس د مرکز معین - د کمیسیون رئيس.
د سرمؤلف مرستيال عبدالظاهر ګلستانی د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف لوی رئيس. - غړي
سید محمود خلیق د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف رياست علمي غړي - غړي

كمپوز او ډیزاين: حميد الله غفاری او رحمت الله غفاری

ملي سرود

دا وطن افغانستان دی	دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د تورې	هر بچي بي قهرمان دی
دا وطن د ټولو کوردي	د بلوڅو د ازيکو
د پښتون او هزاره وو	د ترکمنو د تاجکو
وږسره عرب، ګوجر دی	پامېريان، نورستانيان
براھوي دي، قزلاش دی	هم ايماق، هم پشه يان
دا هيرواد به تل څلپري	لكه لمړ پر شنه آسمان
په سينه کې د آسيا به	لكه زړه وي جاویدان
نوم د حق مودي رهبر	وايو الله اکبر وايو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحيم

**د پوهنې د وزیر پېغام
گرانو استادانو، بنوونکو او زده کوونکو،**

بنوونه او روزنه د هر هپواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د بنوونې او روزنې مهم توکۍ د چې د علمي پرمختګ او ټولنې د اړتیاوو له مخې رامنځته کېږي. خرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنیزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البهه نه بشایي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدي ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زیاتې شوې دي. د زده کړې په بهير کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځیدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتدونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلولونو او زامنوا په باکیفیته بنوونه او روزنه کې پرله پسې ګلهه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده کوونکو او هپواد ته بشې بریاوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زمود گران استادان او بنوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستړه دنده او دروند مسئولیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کابوی چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سېپڅلي دین له بنستونو، د وطن دوستي د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولنې د خرګندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډګر کې د هپواد له ټولو علمي شخصیتونو، د بنوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له میندو او پلرونو خخه هیله لرم چې د خپلولونو او رغنده وړاندیزونو له لارې زمود له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا بهه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو خخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هپوادونو خخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وپشن کې یې مرسته کړې ده، منه او درناوي کوم.
ومن الله التوفيق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

فهرست

مختصر	عنوان	شماره
۱	د خطاطی د وسیلو په شمول لومړې لوستونه -	- ۱
۲	د نې قلم د بېلور بېلور برخو سره آشنایی -	- ۲
۳	د کرسی د خط سره آشنایی	- ۳
۴	لومړۍ لوست آزاد حرکتونه	- ۴
۵	دوهم لوست د تکو اپنبدل	- ۵
۶	درېم لوست (لف او مډ)	- ۶
۷	څلورم لوست (د) توری	- ۷
۸	پنځم لوست د (ت) توری	- ۸
۹	شېرم لوست د (ټ) توری	- ۹
۱۰	اووم لوست د (ج) توری	- ۱۰
۱۱	اتم لوست د (څ) توری	- ۱۱
۱۲	نهم لوست د (ډ) توری	- ۱۲
۱۳	لسم لوست د (ر) توری	- ۱۳
۱۴	یوولسم لوست د (س) توری	- ۱۴
۱۵	دولسم لوست د کش شوي (س) توری	- ۱۵
۱۶	دیارلسم لوست د (ص) توری	- ۱۶
۱۷	څوارلسم لوست د (ط) توری	- ۱۷
۱۸	پنځلسم لوست د (ع) توری	- ۱۸
۱۹	شپارسم لوست د (ف) توری	- ۱۹
۲۰	اوه لسم لوست د (ق) توری	- ۲۰
۲۱	اتلسنم لوست د (ک) توری	- ۲۱
۲۲	نوسلسم لوست د (ل) توری	- ۲۲
۲۳	شلم لوست د (ډ) توری	- ۲۳
۲۴	يو ويشتم لوست د (ن) توری	- ۲۴
۲۵	دوه ويشتم لوست د (و) توری	- ۲۵
۲۶	دروييتم لوست د (هـ) توری	- ۲۶
۲۷	څلور ويشتم لوست د (لاـء) توری	- ۲۷
۲۸	پنځه ويشتم لوست د سرچېه (ـ) توری	- ۲۸
۲۹	شېږ ويشتم لوست د چېه ی توری	- ۲۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د الف مقدمه

موخه: د خطاطي د وسايلو او د هغې نه د سمې گټې
ا خستني سره د زده کونکو آشنا کول.
آيا په خوا د دي وسايلو سره آشنا وي؟

د قلم د قطع کولو و سيله (قط زن)

د نې قلم

فعاليتونه: زده کوونکي دي بنه او مناسب کړکي قلمونه له ئانه سره ولري.

شاغليه بنونکي! د پورتنيو شکلو او د هغې د خصوصياتو او د سم په
کار اچولو په هکله زده کونکو ته پوره معلومات وړاندې کړي.

د (ب) مقدمه

موخه: د نى قلم د مختلفو برخو سره د زده کوونکو آشنا
کول.
پونسته ولې د نى قلم سر کوي؟

فعالیتونه: د نى قلم د خصوصیاتو په هکله د خپل بسوونکي او
والدینو خخه پونستنه و کړئ.

بناغلیه بسوونکیه! د زده کوونکو قلمونه جوړ کړئ.
نى قلم په توره تخته رسم کړئ او دهغې د هري برخې په هکله معلومات ورکړئ

د (ج) مقدمه

د کرسی خط:

بناغلیه بنوونکیه! د کرسی خط هغه مستقیم او افقی خط ته وايې چې د کاغذ او يا کتابچې په مخ ایستل کېږي او زده کوونکی د هغې پرمخ خط لیکي يعني (د تکو د پرڅای کښینولو خط).

ددې کتاب په هر درس کې په دقیقه او سمه توګه د کرسی خط در بنودل شوی دی ترڅو د هغه په هکله زده کوونکو ته سمه لارښونه وکړئ!

لومړۍ لوست

موخه: د لاس د بنه خوئیدو سره د زده کونکو بلديدل.

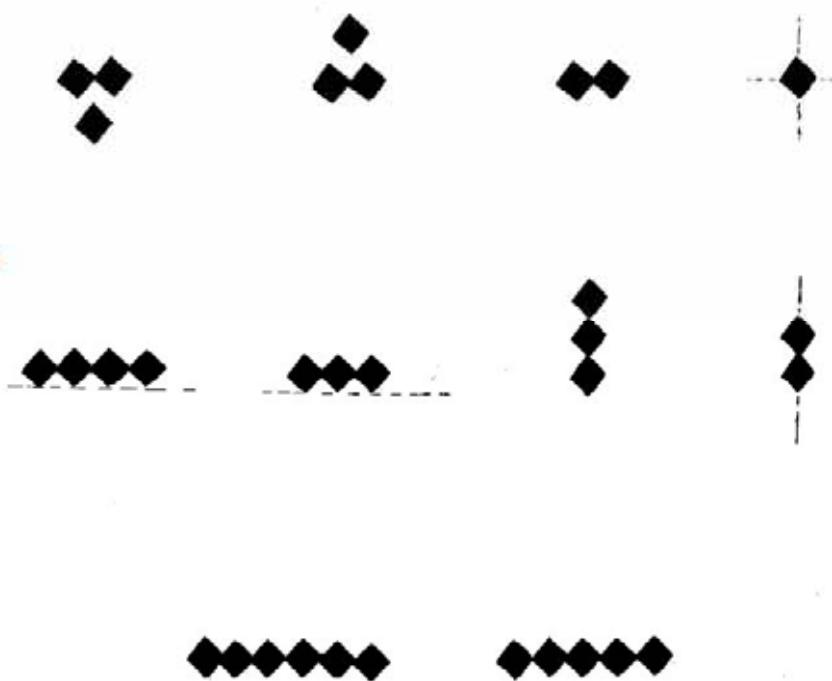

فعالیتونه: زده کونکي دې دا حرکتونه په دوامداره توګه په تولگي او کور کې تمرين کړي.

دښونکي له پاره یادونه: د نې د قلم په واسطه دالومرنې حرکتونه دزده کونکو دلاس
دعادي کولو لپاره په آزاد ډول دبې نه چې خواته او برعکس دهغې کار او یا لیکل کېږي.

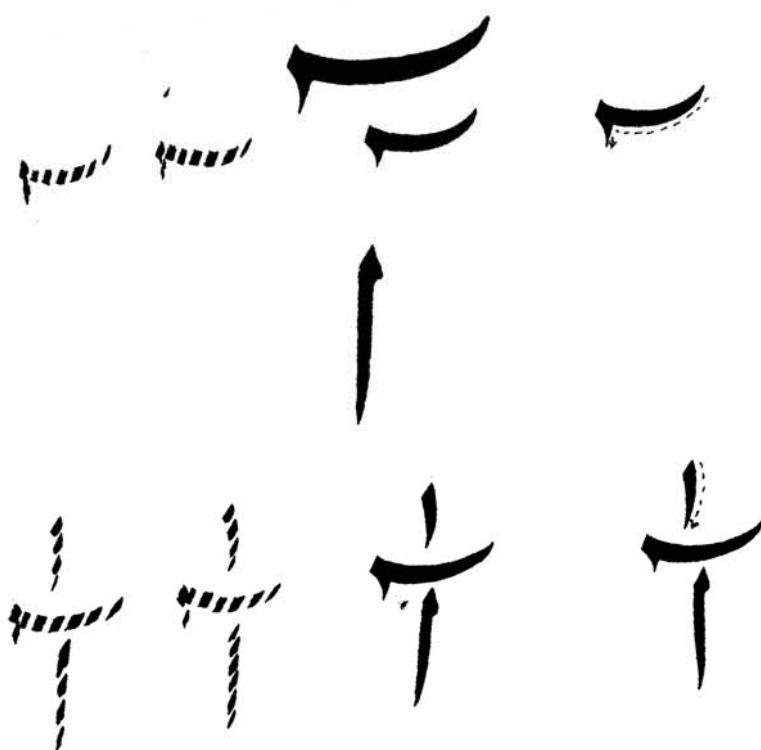
دوهم لوست

دېسوونکي له پاره يادونه: زده کوونکو ته ور ونبي چې په لومړي سر کې د قلم نوکه د کاغذ په سربدو او هغه د چېږي خوانه بنې خواته کش کوو، ترڅو متساوی الاصلاع مریع ترې جوره شي. ددوو تکو دليکلو په وخت کې لومړي د چېږي خوا تکي بدو بيا دويم تکي دهفي په بنې خوا ليکو. په درې تکيز کې لومړي چېږي او بيا بنې خواته تکي بدو او درېم تکي لاندي او يا باندي ددواړو تکو ترمینځ ليکو.

دریم لوست

موخه: د مفردو تورو د لیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول.

فعالیتونه: زده کوونکی دی د حسن خط په ساعتونو کې په ډیره علاقمندی مفرد توري تمرين کړي

بناغلیه بنوونکیه! الف او مد په زده کوونکو خو واره تمرين کړي!

څلورم لوست

موخه: د ب توري د ليکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

ب

ب ب

آب آب

بناغليه بنونكیه : د الف او ب توري د کرسی په خط باندې په زده کونکو تمرين
کړئ! - د هر درس توري د زده کونکو په کتابچو کې په سمه توګه ولیکي.
کورني دنده : (آ - ب)

پنځم لوست

موخه: د بت او د هغه د هم رنګه تورو د ليکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

ت

ت ت ت ت

پ پ پ پ

ش ش ش ش

دنسونکي له پاره يادونه: زده کونکو ته دي لارنسونه وشي چې د(ب ، ت ، ث ، پ ، بت) توري
يو ډول ليکل کېږي چې توپر یې یوازې په تکو کې دي.
کورني دنده : (ث)

شپرم لوست

موخه: د پ او دهغه د هم رنگه تورو د لیکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

دبسوونکي له پاره يادونه: زده کونکي وپوهوي چې د(ب ، ت ، ث ، پ ، ب) توري یو ډول لیکل
کېږي چې توپېرې یوازې په تکو او دې په پندک کې دی.
کورني دنده : (ب)

اووم لوست

موخه: دج او دهغه د هم رنگه تورو د ليکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

ج

ج ج

ج

دبسوونکی له پاره يادونه: زده کونکوته و بناياست چې د جيم د توري سر د قلم په پورتنۍ نيمه
خوکه ليکل کېږي چې وروسته بي بيا کاسه د قلم په توله خوکه ليکل کېږي.
کورني دنده: (ج)

اتم لوست

ح

ج ج

چ

دېسوونکى لە پاره يادونە: زدە كۈونكوتە ور زدە كېرى چې دەجىم دەتوري سەرقەم پە خوکە (دەقلەم
و حشى خوکە) لېكل كېرىي چې وروستە بې بىا كاسە لېكل كېرىي. پاتى دې نە وي چې دەج، چ،
خ، خ، خ، ج) تورى ۋول يوپۇل لېكل كېرىي او توپېرىي بوازى پە تەكۈر كې دى.
كۈرنى دىنە : (خ)

نہیں لو ست

موخه: د (د) توری د لیکلوا سره د زده کونکو آشنا کول.

3

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(1) (2)

دنبونکی له پاره يادونه : زده کوونکو ته ور و بناياست چې د دال پر سر د یوه ټکي اپنودلو خخه
ذال جورپوري او د دال کښتني برخې کې پنډک ورکړل شي نو هغه دهال توری دی او دا دری واړه
توری یو ډول لیکل کېږي.

کورنی دندہ : (د)

لسم لوست

موخه: د(ر) تورى د لىكلىو سره د زده كونكواشنا كول.

ر

ر ر ر ر

ا ب ج د س س

دېنۇونكى لە پارە يادونە: زده گۈونكى دى (ا، ب، ج ، د، ر) تورى پە نى قلم چى خوکە يې نرى وى خو خو وارە مشق اوتمريين كېرى. د، ر، ز، پ اوپ تورى يوشان لىكىل كېرىي. او زده گۈونكۆ تە ووايىست چى د (ر) تورى پە سر د يوه تىكى اپسۇدلۇ خىخە د (ز) تورى جورپۇرىي.
گۈرنى دىندە : (ر)

بوولسم لوست

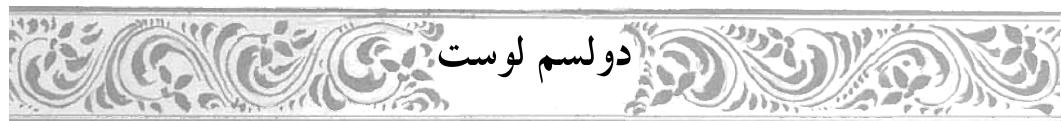
موخه: د (س) او دهغه د هم رنگه تورو د لیکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

س

ش ب

اب ج درس

دبنوونکي له پاره يادونه: زده کونکي دې پورته توري په مستقیم خط (خط کرسی) خو واره
مشق کړي. دس ، ش اوین توري یوډول لیکل کېږي چې توپېر یې یوازې په ټکو کې دی.
کورني دنده : غابن لرونکي (ش)

موخه: دکش شوی (س) توری د لیکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

لر

س

اب ب ج درس

دبیونکی له پاره : زده کونکی دې پورته توری په مستقیم خط (خط کرسی) مشق اوتمرين کړي.

کورنۍ دنده: کش شوی (ش)

دیار لسم لوست

موخه: د ص توری د لیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول

ص

ص ص

ا ب ب ح د س ص

دبونکي له پاره يادونه: د ټولکي په توره دره دزده کوونکو لپاره (ص) ولیکي.

زده کوونکي دې د (ص) توری د نې په قلم او د الف نه تر (ص) توری پوري په خود کار او یا
پنسل تمرين کړي.

خوارلسم لوست

موخه: د ط تورى د ليكلو سره د زده كونوكو آشنا كول.

ط

ط ط ط ط

ابج درس ص ط

بساغليه بئونكىي! د(ط) توري دزده كولو خخه وروسته زده كونكىي دې په خود ڭار او يانپسىل
دالف خخه تر(ط) توري پوري مشق او تمرين ڪري .

پنځلسم لوست

موخه: دع توری د لیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول

ع

ع ع ش ش اهه
(۱)
(۲)

ا ب ج در س ص ط ع

ښوونکي ته سپارښته: زده کوونکي دې (د) توری به زده کړي او د کرسې په خط باندې د هغې
موقعیت ته پوره پاملنې وکړي او دوى ته د کرسې د خط په هکله معلومات ورکړي.

شپارسم لوست

موخه: د ف تورى دليكلو سره دزده كونوك آشا كول.

ف

ف ف

ف

د (ف) كشن شوي تورى

بساغلیه بنونکیه! د (ف) کش شوی تورى د ټولگي په توره دره ولیکي ترڅو زده کونکی د هغې
په سمو ليکلو پوه شي.
کورني دنه: (ف)

اولسەم لوست

موخە: د ق تورى دلىكلىو سەرە دزدە كۈونكۈ آشىا كۈل.

ق

ق ق ق ق

ابج درس ص ط ع ف ق

بۇونكى تە سپارىشىنە: زدە كۈونكى دې د الف خەھە تر (ق) تورى پورى پە عادى قىمۇ دىكىسى

پە خط باندى تەرىن كېرى.

اتلسیم لوست

موخه: د ک تورى دلیکلو سره دزدە کوونکو آشنا کول.

بنوونکي ته سپارښته: زده کوونکي دې دک او ګ دتورو درې وا په ډولونه تمرين او ده ګه اندازې
ته دې خېر شي.
کورنۍ دنده : (ک)

نوولسم لوست

موخه: د ل تورى دليکلو سره دزده گوننکو آشنا کول.

ل

ل ل ل ل ل

ل ب ج د ر س ص ط ع ف ق ك ل

بیوونکی ته سپارښته: د (ل) توری د زده گوننکو د مشق په کتابچو کې په نې قلم وليکي.
کورنۍ دنده : زده گوننکي دي (الف نه تر ل) توري پوري په عادي قلمو وليکي.

شلم لوست

موخه: د م تورى دليكلو سره دزده كونوكو آشنا كول.

م ه م ه م ه

أبج درس ص ط ع ف ق ك ل م

بسوونكى ته سپارښته: د"م" دتوري دليكلو په وخت کې دقلم حرکتونه زده كونوكى ته ور زده
کړي!

موخه: د ن توری دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

ن

ن ن (ن) (ن) (ن)

ا ب ج در س ص ط ع ف ق ك ل ه ن

بیوونکی ته سپارښته: زده کوونکوته دې وېسول شی چې د قولو تورو کاسې په یوه اندازه
د کرسی د خط په لاندنه برخه کې موقعیت لري.

دوه و پیشتم
لوست

موخه: د و توری دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

و

و و و و و

۹

بنوونکي ته سپاربنته: د نى قلم حركتونه د(و) دتوري په ليکلو کې زده کوونکو ته وروبني.

درویشم
لوست

موخه: ده توری دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

د ه م ه د

بئونکي ته سپارښته: د(ه) دتوري دلیکلو طرز دکلمې په سر، مینځ او اخېر کې زده کوونکو ته
ورزده کړي!

خلورویشم
لوست

موخه: دلاء تورو دليکلو سره دزده کونو نکو آشنا کول.

لاع

لا لا لا لا

د نسخ ليكل:

ابت ج درس س ص ط ع ف ق ك ك

ل م ن و ه ه ه ه لاء ي ي

زده کونکي دې دالفا توري دکرسى په خط باندي په عادي قلمو تمرين گري او دنورو موقعیت
ته دې په گرسى خط باندي خبر شي.

پنځه ويشم
لوست

موخه: د ی توری دليکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

ي

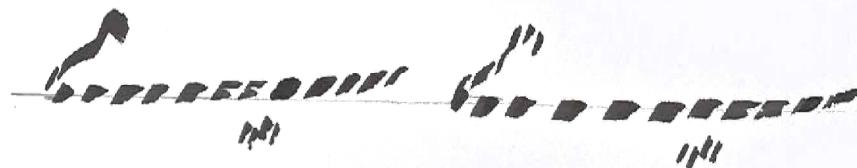
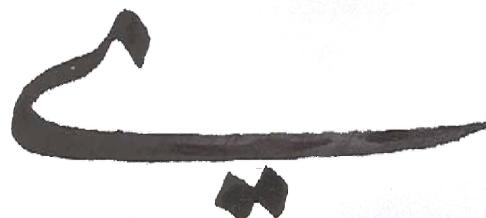
ي ي ي ي ي

ج س ص ع ق ل ف ي

زده کوونکي دې کاسه لرونکي توري خوڅو واره دکرسی په خط باندي مشق اوتمرين کړي.
کورني دنه : (ى)

شپږو یشتم
لوست

موخه: د چېه ی توری دليکلو سره دزده کونکو آشنا کول.

ج س ص ع ق ل ب ی

زده کونکي دې دتورو کاسي او دچه (—) توری خو خو واره دکرسی په خط باندي مشق او تمرين کړي.

الفباء توري

ا ب پ ت پ ث ح چ

ح خ ش خ د ڏ ڙ ز ر ڙ ڙ س

ش ن س ص ض ط ن ظ ع غ ف

ق گ ک ل م ن پ و ه ه ل ا م

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library